

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ปิยะพร ศักดิ์เกษม เป็นผู้ที่สนใจเรื่องเกี่ยวกับความไม่เท่าเทียมกันทางเพศในสังคมเป็นอย่างมาก ในฐานะของนักนันทพร ศานติเกษม (นามจริงของปิยะพร ศักดิ์เกษม) ที่เป็นผู้หญิงคนหนึ่ง และเป็นสมาชิกของสังคม ได้นำเสนอความคิดเห็นที่ไม่เท่าเทียมกันทางเพศไว้ผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น บทความ บทสัมภาษณ์ ข้อเขียนในสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นต้น ส่วนในฐานะนักเขียนก็ได้สอดแทรกมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงทำนองเดียวกันกับที่พบในงานเขียนของนักนันทพรข้างต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่เห็นด้วยกับการกดขี่เอารัดเอาเปรียบผู้หญิงลงในนวนิยาย

ผู้วิจัยเห็นว่าปิยะพรใช้ตัวละครซึ่งเป็นองค์ประกอบของนวนิยายอย่างหนึ่งเป็นช่องทางที่สำคัญในการนำเสนอ มโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิง ในวิทยานิพนธ์นี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาการสร้างตัวละครที่มีความสัมพันธ์กับการนำเสนอ มโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงในนวนิยายของปิยะพรจำนวนทั้งสิ้น ๑๔ เรื่อง ได้แก่ ตะวันทอแสง ระเบิดดาว ทรายสีเพลิง ใต้ร่มไม้เลื้อย ดอกไม้ในป่าหนาว กิ่งไม้ใบรัก เรือนศิรา รากนครา ทางสายธาร ใต้เงาตะวัน ในปวงมนตรา บัลลังก์แสงเดือน ลับแลลายเมฆ บ้านร้อยดอกไม้ ในวาระวัน วาวพลอย สะพานแสงคำ และ ตะวันเบิกฟ้า

ปิยะพรสร้างสรรค์นวนิยายหลากหลายแนวได้แก่ นวนิยายรัก นวนิยายครอบครัว นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ นวนิยายลึกลับสยองขวัญ และนวนิยายแสดงข้อคิดหรือปัญหา แม้ว่าปิยะพรจะสร้างสรรค์ นวนิยายหลากหลายแนว ถึงกระนั้นก็สามารถหาช่องทางในการสอดแทรกมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงลงในนวนิยายด้วยความตั้งใจได้อย่างแนบเนียนและชัดเจน โดยนำเสนอ มโนทัศน์ดังกล่าวผ่านเนื้อเรื่องและการสร้างตัวละคร

ปิยะพรเป็นนักเขียนที่มีฝีมือในการสร้างตัวละครให้ดึงดูดความสนใจและสมจริง จนเป็นที่ยอมรับในกลุ่มผู้อ่าน โดยได้กำหนดปัจจัยพื้นฐานในด้านครอบครัว การศึกษา สถานะทางเศรษฐกิจและสถานะทางสังคมเพื่อนำไปสู่การสร้างบุคลิกลักษณะ ลักษณะนิสัย ความคิดทัศนคติและพฤติกรรมของตัวละคร ทำให้ตัวละครแต่ละตัวมีลักษณะที่โดดเด่น น่าสนใจและสมเหตุสมผล เมื่อตัวละครทั้งหญิงและชายเข้าไปมีบทบาทในเรื่องและมีปฏิสัมพันธ์กันท่ามกลางเนื้อเรื่องที่ชี้ชัดถึงปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงหลายประการ ทำให้เห็นได้ว่ากระบวนการสร้างตัวละครในนวนิยายทุกเรื่องสามารถแสดงมโนทัศน์ได้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น

ด้วยความคิดว่าสังคมปัจจุบันยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงปรากฏอยู่ในหลากหลายรูปแบบปิยะพรจึงได้จำลองเหตุการณ์ที่พบเห็นอยู่บ่อยครั้ง โดยผูกเป็นเรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวกับปัญหาของผู้หญิง ลงในนวนิยาย เนื้อเรื่องเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าปัญหาของผู้หญิงมีตั้งแต่ในระดับครอบครัวไปจนถึงระดับสังคม ได้แก่ ปัญหาการถูกลิดรอนสิทธิ การถูกจำกัดเสรีภาพทางความคิดและการตัดสินใจ และการกดขี่ถูกเอารัดเอาเปรียบโดยการทำร้ายทั้งทางร่างกายและจิตใจ ส่วนในระดับสังคมนั้น ได้แก่ การถูกกีดกันไม่ให้ผู้หญิงได้รับสิทธิหรือมีบทบาทในสังคมได้เท่าเทียมกันกับผู้ชาย และปัญหาการถูกข่มขืนกระทำชำเรา เป็นต้น

ปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงดังกล่าวข้างต้นที่ปรากฏในนวนิยาย มักมีสาเหตุมาจากการกระทำของผู้ชายและจากค่านิยมที่ยึดถือกันมานานในสังคม กล่าวคือ ผู้ชายมีสิทธิ์ที่แข็งแรงจึงเหนือกว่าผู้หญิงในทางกายภาพเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ค่านิยมที่สืบทอดกันมามายังยกย่องให้ผู้ชายมีสิทธิและสถานะที่เหนือกว่าอย่างเห็นได้ชัด และยังสนับสนุนให้เป็นผู้นำในครอบครัว ในการงานทุกระดับอีกด้วย ฯลฯ

การสร้างตัวละครหญิงในนวนิยายเป็นช่องทางให้ปิยะพรเสนอมโนทัศน์ได้อย่างหลากหลาย และมีอิสระ ซึ่งผู้อ่านสามารถรับรู้ได้จากบทบาทของตัวละคร ในด้านแรกคือบทบาทในการถูกเอารัดเอาเปรียบทั้งการถูกลิดรอนสิทธิในการตัดสินใจใช้ชีวิตในเรื่องต่างๆด้วยตนเอง เช่น การถูกจำกัดสิทธิในการเลือกคู่ครอง ดังที่ปรากฏเป็นตัวละครหญิง “แม่ในเมือง” ในเรื่องรากนครา “อรพิม” ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อย การถูกจำกัดสิทธิในการเลือกทางเดินชีวิตด้วยตนเอง เช่น “ดวงลดา” ในเรื่องดอกไม้ในป่าหนาว เป็นต้น

ปัญหาอีกประการหนึ่งของผู้หญิงที่ปิยะพรได้นำเสนอคือ ตัวละครหญิงที่ถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบ ถูกดูหมิ่น และกีดกันผู้หญิงไม่ให้มีบทบาทในสังคมเท่าเทียมกันกับผู้ชาย จะเห็นได้ชัดจนมากที่สุด ได้แก่ ในด้านการศึกษาและการทำงาน เช่น บทบาทของ “รสา” ในเรื่องตะวันทอแสง “ปาฏิณี” ในเรื่องบ้านร้อยดอกไม้ เป็นต้น จากปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงข้างต้นปิยะพรต้องการนำเสนอโนทัศน์ที่ว่าสังคมควรปฏิบัติต่อผู้หญิงอย่างเท่าเทียมกันกับผู้ชายทั้งในด้านการศึกษา อาชีพการงานและครอบครัว รวมถึงการปรับเปลี่ยนค่านิยมเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของผู้หญิงให้เหมาะสมแก่ยุคสมัยอีกด้วย

ปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือสังคมยังคงยึดถือค่านิยมเรื่องคุณค่าของผู้หญิงอยู่ที่พรหมจรรย์เป็นสำคัญ ปิยะพรไม่เห็นด้วยกับค่านิยมดังกล่าวจึงสร้างให้ตัวละครหญิงในนวนิยายหลายเรื่องถูกเอารัดเอาเปรียบในเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศ จนทำให้รู้สึกที่ถูกเหยียบย่ำทำลายคุณค่าของความเป็นหญิงอย่างรุนแรง เช่น “สาลิน” ในเรื่องระบำดาว “พิมพรรณ” และ “รสา” ในเรื่องตะวันทอแสง เป็นต้น บทบาทของตัวละครในการนำเสนอเรื่อง

คุณค่าของพรหมจรรย์นี้ แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันในสังคมโดยเห็นว่าผู้ชายเป็นฝ่ายได้เปรียบ และไม่ควรถือว่าคุณค่าของผู้หญิงด้วยความผิดพลาดเพียงครั้งเดียว ปิยะพรนำเสนอมนทัศน์เกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าสังคมควรเปลี่ยนมุมมองในการพิจารณาคุณค่าของผู้หญิง โดยไม่ควรเน้นเรื่องพรหมจรรย์เป็นสำคัญ แต่ควรอยู่ที่คุณความดีที่ประพฤติปฏิบัติ

การสร้างตัวละครอีกจำนวนหนึ่งนำเสนอปัญหาของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ เช่น ถูกสามีทำร้ายร่างกาย ตัวละครหญิงเหล่านี้นอกจากจะได้รับบาดเจ็บทางกายแล้ว ยังได้รับการบีบคั้นกดดันซึ่งส่งผลถึงสภาพจิตใจอีกด้วย จะเห็นได้จากกรณีของ “พิมพรรณ” ในเรื่อง ตะวันทอแสง และ “มัทนา” ในเรื่องบัลลังก์แสงเดือน นอกจากนี้ความทุกข์ทรมานทางใจของตัวละครหญิงบางตัวยังเกิดจากการถูกสามีละเมิดสิทธิด้วยการมีพฤติกรรมเจ้าชู้และนอกใจด้วย เช่น “วิลาวัลย์” ในเรื่องได้เงาตะวัน “ดวงตา” ในเรื่องทรายสีเพลิง เป็นต้น

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ปิยะพรให้ความสนใจเป็นพิเศษคือ ปัญหาข่มขืนกระทำชำเรา เป็นการกดขี่ผู้หญิงที่กระทบต่อผู้หญิงรุนแรงที่สุด และยาวนานมากที่สุด ซึ่งอาจจะยาวนานไปชั่วชีวิต การข่มขืนกระทำชำเรานี้กดขี่ผู้หญิงทั้งทางร่างกายและย่ำยีสภาพจิตใจให้ตกต่ำจนแทบหมดสิ้นคุณค่าในชีวิต ดังที่ ปิยะพรได้นำเสนอบทบาทของตัวละครหญิงที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราไว้ เพื่อเป็นอุทาหรณ์ให้คนในสังคมได้ตระหนักถึงภัยของการล่วงละเมิดทางเพศไว้ในนวนิยาย เช่น “นภนภางค์” และ “ดาว” ในเรื่องลับแลลายเมฆ “พิมพรรณ” ในเรื่อง ตะวันทอแสง เป็นต้น ปิยะพรนำเสนอบทบาทของผู้หญิงทั้งในการถูกทำร้ายร่างกายจิตใจและถูกข่มขืนกระทำชำเราไว้ เพื่อแสดงมนทัศน์ว่าผู้ชายควรหยุดทำร้ายผู้หญิงทั้งด้านร่างกายจิตใจและโดยเฉพาะอย่างยิ่งข่มขืนกระทำชำเรา

บทบาทในอีกด้านหนึ่งของตัวละครหญิงคือการต่อสู้และแก้ไขปัญหาทั้งของตนเองและผู้หญิงคนอื่นๆ เนื่องจากได้รับความกดดันจากการถูกเอารัดเอาเปรียบในหลายลักษณะ ทั้งการถูกลิดรอนสิทธิ ถูกทำร้ายร่างกาย จิตใจและถูกข่มขืนกระทำชำเรา ทำให้ผู้หญิงบางคนเกิดความรู้สึกต่อต้านขึ้นในใจ บางคนหมดอดทนกับสภาพที่ประสบได้จึงเริ่มต่อต้านเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมทั้งในด้านครอบครัวและสังคม

วิธีต่อต้านของตัวละครหญิงในนวนิยายสามารถแสดงออกได้ในหลายระดับ ได้แก่ การต่อต้านผ่านความคิดที่อยู่ในใจ การต่อต้านผ่านคำพูด และการต่อต้านผ่านการกระทำ นอกจากนี้บางครั้งปิยะพรก็ยังแทรกความคิดของตนเองลงไปด้วย

วิธีการต่อต้านการถูกเอารัดเอาเปรียบของตัวละครหญิงผ่านความคิดที่อยู่ในใจ เป็นวิธีการที่ปิยะพรสร้างให้ตัวละครหญิงทุกตัวที่ถูกเอารัดเอาเปรียบแสดงออก โดยเกิดความคิดเห็นต่อต้านอยู่ในใจเป็นระยะๆ และบ่อยครั้ง นับเป็นการยืนยันมโนทัศน์ที่ต่อต้านการเอารัดเอาเปรียบผู้หญิงของปิยะพรให้เด่นชัดมากขึ้น บางแห่งปิยะพรได้แทรกความคิดตนเองในฐานะผู้เขียนอิงไว้กับบทบาทของตัวละคร เสมือนหนึ่งเป็นความคิดของตัวละครตัวนั้นๆ เช่น “แม่ในเมือง” เรื่องรากนครา “ดวงลดา” ในเรื่องดอกไม้ในป่าหนาว เป็นต้น อีกวิธีการหนึ่งที่ตัวละครใช้ในการเรียกร้องความเป็นธรรมคือ การแสดงการต่อต้านผ่านคำพูดของตนเอง ทั้งในลักษณะแสดงความคิดเห็นออกมาเป็นถ้อยคำและการโต้แย้งกับผู้อื่นในบทสนทนา เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรม เช่น “อารตี” ในเรื่องกิ่งไผ่ใบรัก “เก็จไพลิน” ในเรื่องวาวพลอย เป็นต้น วิธีการที่มีน้ำหนักมากที่สุด คือการต่อต้านผ่านการกระทำของตัวละคร ซึ่งมีหลายลักษณะ ได้แก่ การฆ่าตัวตายซึ่งเป็นวิธีการที่ปิยะพรมีน้ำเสียงไม่เห็นด้วย และเกิดขึ้นกับตัวละครเพียงตัวเดียวคือ “พิมพรรณ” ในเรื่องตะวันทอแสง ส่วนการแก้ไขด้วยวิธีการหนึ่งที่ปิยะพรเห็นว่าควรจะใช้เป็นหนทางสุดท้ายเมื่อไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีการอื่น คือ การเลิกคบหากัน และหย่าขาดหรือปลีกตัวออกจากครอบครัว เช่น “รสา” ในเรื่องตะวันทอแสง เป็นต้น และวิธีการแก้ปัญหาที่ปิยะพรเห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้แก่ การเผชิญปัญหาด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติ เช่น “วิลาวัลย์” ในเรื่องใต้เงาตะวัน “นภนภางค์” ในเรื่องลับแลลายเมฆ และการใช้วิธีการทางกฎหมาย เช่น “ดาว” ในเรื่องลับแลลายเมฆ เป็นต้น

นอกจากนี้ตัวละครบางตัวยังช่วยเหลือคนอื่นๆ โดยการเข้าร่วมกับองค์กรที่ต่อต้านการเอารัดเอาเปรียบผู้หญิง เช่น “อรพิม” ในเรื่องใต้ร่มไม้เลื้อย เป็นต้น จะเห็นได้ว่าวิธีการต่อต้านการกดขี่เอารัดเอาเปรียบผู้หญิง และเรียกร้องความเป็นธรรมเป็นการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงอย่างหนึ่ง บทบาททั้งหมดนี้สามารถนำเสนอโมทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงของปิยะพร เรื่องการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงนั้น ควรได้รับความใส่ใจจากสังคมและควรได้รับการแก้ไขจากทุกฝ่ายได้อย่างชัดเจน

ปิยะพรสร้างตัวละครหญิงหลายตัวในนวนิยายให้มีคุณค่าควรแก่การยกย่องเชิดชู บางตัวมีสติปัญญาและมีความสามารถมาก โดยสามารถเข้าศึกษาและทำงานในวิชาชีพที่ค่านิยมจัดให้เป็นของผู้ชาย ตลอดจนกระทั่งสามารถเป็นผู้นำในด้านการทำงานได้เป็นอย่างดี ตัวละครที่ปิยะพรสร้างให้มีบทบาทในการพึ่งพาตนเองนี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น “วิรงรอง” ในเรื่องทางสายธาร “รสา” ในเรื่องตะวันทอแสง “สาลิน” ในเรื่องระบำดาว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีตัวละครหญิงที่มีความสามารถมากจนได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำทั้งในครอบครัวใหญ่และในธุรกิจของครอบครัวด้วย เช่น “กมลასน์” ในเรื่องทางสายธาร “พิมลพัทธ์” ในเรื่องเรือนศิรา เป็นต้น

ในกรณีที่ผู้หญิงถูกผู้ชายในครอบครัวเอาเปรียบอย่างมาก ปิยะพรเห็นว่าผู้หญิงก็ไม่ควรยึดติดและอดทนกับพฤติกรรมเอาเปรียบของผู้ชาย แต่ควรที่จะเห็นคุณค่าและความสามารถของตน ควรจะอยู่ได้ด้วยตนเองและไม่ต้องพึ่งพาผู้ชายอีกต่อไป ดังที่ปิยะพรนำเสนอตัวละครหญิง เช่น “ดวงตา” ในเรื่องทรายสีเพลิง “อรพิม” ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อย เป็นต้น ทั้งหมดนี้เพื่อจะนำเสนอทรรณะของปิยะพรที่ว่าผู้หญิงสามารถพึ่งตนเองได้ และยืนหยัดอยู่ได้ หากเชื่อมั่นในศักยภาพที่มีไม่แพ้ผู้ชาย

ในบรรดาตัวละครหญิงทั้งหมดปิยะพรตั้งใจสร้างตัวละครหญิงที่มีคุณความดีจำนวนมาก เห็นได้จากการสร้างตัวละครหญิงจำนวนหนึ่งมีคุณลักษณะที่ปิยะพรยกย่องเชิดชูเป็นพิเศษ อีกทั้งยังเพิ่มบริบทในเรื่อง เพื่อเน้นให้เห็นความสำคัญมากยิ่งขึ้น สังเกตได้จากน้ำเสียงในการบรรยายตัวละครอย่างชื่นชมกิติ จากการยกย่องของตัวละครแวดล้อมกิติ และจากบทบาทที่ทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น เป็นต้น ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นคุณลักษณะที่ปิยะพรเน้นย้ำว่าเป็นพื้นฐานสำคัญของผู้หญิงที่ดี กล่าวคือ การเป็นผู้ยึดมั่นในศีลธรรม การเป็นผู้เสียสละ การเป็นผู้รับผิดชอบต่อหน้าที่ และการเป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตนให้เกิดรอยยิ้มแก่ผู้อื่น ตัวละครที่ปิยะพรสร้างให้มีคุณความดีนำยกย่องนี้ ได้แก่ “วัน” ในเรื่องในวารวัน “อรพิม” ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อย “แม่เมือง” ในเรื่องรากนครา และ “ตะวันวาด” ในเรื่องตะวันเบิกฟ้า ตัวละครทั้งหมดนี้เป็นตัวแทนของผู้หญิงที่มีความดีงามที่ปิยะพรเห็นว่าสามารถเป็นหลักยึดเหนี่ยวของครอบครัวและบุคคลรอบข้าง จนกระทั่งสามารถเป็นแบบอย่างให้กับคนในสังคม และสามารถทำให้คนในสังคมปฏิบัติดีตามไปด้วยได้ ตัวละครหญิงที่มีบทบาทดังกล่าวนี้จึงนำเสนอมนต์เสน่ห์ของปิยะพรที่ยกย่องให้ผู้หญิงที่ดีเป็นที่พึ่งของสังคม

ในขณะที่เดียวกันปิยะพรก็ได้นำเสนอบทบาทของตัวละครหญิงที่ไม่ดีซึ่งมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมได้แก่ การทำผิดศีลธรรม การไม่รับผิดชอบหน้าที่ และการดูถูกผู้อื่น ซึ่งตัวละครที่นำเสนอลักษณะที่ไม่ดีเหล่านี้ เช่น “ครุตา” ในเรื่องทรายสีเพลิง “ล่อองค์” ในเรื่องทางสายธาร “ทวิพันธ์” เรื่องตะวันเบิกฟ้า เป็นต้น ตัวละครหญิงกลุ่มนี้แสดงให้เห็นถึงอีกด้านหนึ่งที่ไม่ดีของผู้หญิงซึ่งควรจะต้องแก้ไข แต่จะพบว่าตัวละครกลุ่มนี้แม้ว่าจะมีความไม่ดีเป็นลักษณะสำคัญเด่นชัดอยู่แล้วก็ตาม แต่ในขณะที่เดียวกันก็จะคุณลักษณะที่ดีบางประการแทรกปนอยู่บ้าง เช่น การเป็นแม่ที่ดี หรือ การรับผิดชอบหน้าที่การงาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงก็มีทั้งด้านดีและด้านไม่ดี ที่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ในที่สุด

ตัวละครหญิงไม่เพียงช่วยเหลือตนเองได้เท่านั้น แต่ยังสามารถการจรโลงสังคมให้ดียิ่งขึ้นด้วย สืบเนื่องจากปิยะพรสร้างตัวละครหญิงให้เป็นคนดีเป็นที่พึ่งให้กับผู้อื่น ผู้หญิงจึงเป็นผู้สร้างสิ่งที่ดีงามทั้งในระดับครอบครัวคือการสร้างคนในครอบครัวให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ดังที่ปิยะพรสร้างให้ “ครุณาริ” ในเรื่องทรายสีเพลิง และ “วัน” ในตะวันเบิกฟ้า ปิยะพรยังสร้างให้

ผู้หญิงก็มีบทบาทจรรโลงสังคมให้ดีขึ้นอีกทางหนึ่งด้วยการช่วยเหลือผู้ที่ด้อยโอกาสกว่าตนผ่านการช่วยงานของมูลนิธิ เช่น “อรพิม” ในเรื่องไต้ร่มไม้เลื้อย “นภนภางค์” ในเรื่องลับแลลายเมฆ เป็นต้น นอกจากนี้ตัวละครหญิงอีกจำนวนหนึ่งก็ยังมีบทบาทในการเข้าร่วมหรือก่อตั้งมูลนิธิเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและประสบปัญหาต่างๆ เช่น “มัทนา” ในเรื่องบัลลังก์แสงเดือน “สิบพร” ในเรื่อง ลับแลลายเมฆ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าปิยะพรได้สร้างให้ผู้หญิงมีบทบาทดังกล่าวเพื่อนำเสนอมนต์เสน่ห์ของปิยะพรที่เห็นว่า ผู้หญิงเป็นผู้สร้างสิ่งที่ดีงามและจรรโลงสังคมให้ดียิ่งขึ้น แสดงให้เห็นคุณค่าของผู้หญิงที่สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูได้อย่างชัดเจน

ในส่วนของตัวละครชายปิยะพรก็สร้างให้มีบทบาทที่มีปฏิสัมพันธ์กับตัวละครหญิง เพื่อร่วมกันสร้างมนต์เสน่ห์เกี่ยวกับผู้หญิงของปิยะพรได้อย่างเด่นชัดมากยิ่งขึ้น การสร้างตัวละครชายเหล่านี้เห็นได้ว่าแบ่งบทบาทเป็น ๒ ลักษณะคือ ผู้ชายที่เอาใจเอาเปรียบและสร้างปัญหาให้กับผู้หญิง และผู้ชายที่ช่วยเหลือผู้หญิงในการคลี่คลายปัญหา

ปิยะพรสร้างตัวละครชายในลักษณะแรกมีบทบาทในทางมีอำนาจครอบงำตัวละครหญิงด้วยการกำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิต อันนับเป็นการลิดรอนสิทธิผู้หญิง เช่น “เจ้าแสนอินทะ” ในรากนครา หรือ “หมอโชติ” ในเรื่อง ดอกไม้ในป่าหนาว เป็นต้น ตัวละครชายอีกจำนวนหนึ่งที่มีบทบาทในการทำร้ายร่างกายผู้หญิง ส่งผลให้ผู้หญิงได้รับบาดเจ็บทางกายและกระทบกระเทือนจิตใจ เช่น “นพชัย” ในเรื่องบัลลังก์แสงเดือน หรือ “วาริช” ในเรื่องตะวันทองแสง นอกจากนี้ตัวละครชายอีกจำนวนหนึ่งยังมีบทบาทในการเอาเปรียบเพื่อประโยชน์ส่วนตัวตลอดจนกระทั่งทำร้ายจิตใจผู้หญิงโดยตรง เช่น “ศก” ในเรื่องทรายสีเพลิง และ “เกรียง” ในเรื่องใต้เงาตะวัน เป็นต้น ปิยะพรได้สร้างตัวละครชายให้มีบทบาทในการใช้อำนาจและสิทธิที่เหนือกว่าของผู้ชายที่สังคมมอบให้เอาใจเอาเปรียบผู้หญิง ทั้งในการคบหากับผู้หญิงได้มากหน้าหลายตาโดยไม่ถูกกล่าวโทษ มิเพียงเท่านั้นยังได้รับประโยชน์ทางทรัพย์สินจากความสัมพันธ์ดังกล่าวอีกด้วย เช่น “ภาทิส” ในเรื่องระบำดาว “ธนิช” ในเรื่องวาวพลอย เป็นต้น

การสร้างตัวละครชายที่มีลักษณะกดขี่เอาใจเอาเปรียบผู้หญิงที่ร้ายแรงที่สุด ที่ปิยะพรนำเสนอคือการข่มขืนกระทำชำเรา ในนวนิยายปรากฏบทบาทของตัวละครชายจำนวนหนึ่งที่มีบทบาทในการกดขี่ผู้หญิงในลักษณะนี้ สร้างความทุกข์ร้อนในชีวิตของผู้หญิงมากที่สุด ดังที่ตัวละครชายบางตัวต้องการข่มขืนผู้หญิงเพราะระบายความโกรธ และต้องการกดขี่ผู้หญิงทั้งทางร่างกายและสังคม เช่น “จิม” ในเรื่องลับแลลายเมฆ และ “เนตินัย” ในเรื่องดอกไม้ในป่าหนาว เป็นต้น

จากบทบาทของตัวละครชายข้างต้นทั้งหมด จะเห็นได้ว่าตัวละครชายส่วนหนึ่งในนวนิยายของปิยะพรเป็นผู้สร้างความเดือดร้อนและเป็นต้นเหตุของปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงที่เกิดขึ้น การสร้างตัวละครให้มีบทบาทในการเอาใจเอาเปรียบผู้หญิงข้างต้นนี้ จึงมีความสัมพันธ์กับบทบาทของตัวละครหญิงและร่วมกันนำเสนอโมทัศน์ว่าผู้ชายควรหยุดทำร้ายผู้หญิงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและโดยเฉพาะอย่างยิ่งข่มขืนกระทำชำเราผู้หญิงได้

การสร้างตัวละครชายอีกลักษณะหนึ่งให้มีบทบาทในการช่วยเหลือ และสนับสนุนตัวละครหญิงในการเรียกร้องความเป็นธรรม ตัวละครชายในลักษณะนี้เป็นตัวละครชายที่ปิยะพรยกย่องเป็นอย่างมาก บางตัวมีบทบาทในการให้เกียรติปกป้องผู้หญิง เช่น “นุสร” ในเรื่องทางสายธาร และ “ภาสุ” ในเรื่องสะพานแสงคำ เป็นต้น บางตัวก็มีบทบาทในการช่วยเหลือคลี่คลายปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิง เช่น “เกื้อคุณ” ในเรื่องลับแลลายเมฆ “นำโชค” ในเรื่องดอกไม้ในป่าหนาว ส่วนตัวละครบางตัวก็มีบทบาทในการชี้แนะให้คนในสังคมยกย่องให้เกียรติผู้หญิง และเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีบทบาทในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน เช่น “บุรี” ในเรื่องทรายสีเพลิง “กรณี” ในเรื่องใต้เงาตะวัน เป็นต้น บทบาทของตัวละครชายในลักษณะนี้สามารถส่งเสริมให้ผู้หญิงเรียกร้องความเป็นธรรม และยืนหยัดอยู่ในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกันกับผู้ชาย แสดงให้เห็นมโนทัศน์ของปิยะพรที่ต้องการแก้ไขปัญหาคือความไม่เท่าเทียมกันทางเพศในสังคม และมโนทัศน์เรื่องผู้หญิงสามารถยืนหยัดอยู่ในสังคมได้ด้วยตนเอง

เนื่องจากในสังคมมีทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ปิยะพรจึงพยายามเสนอพรรณนาว่าไม่ว่าจะเป็นเพศใดต่างมีคุณค่าอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าผู้หญิงและผู้ชายควรยุติการกีดกันแก่งแย่งชิงดี ในทางตรงข้ามแต่ละคนควรประสานประโยชน์ซึ่งกันและกัน ตลอดจนกระทั่งร่วมมือกันสร้างสังคมที่สงบสุข ลักษณะของตัวละครที่ปิยะพรตั้งใจสร้างขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำเสนอโมทัศน์ข้างต้นคือตัวละครหญิงมีความประนีประนอม เสียสละ และสร้างความดีงาม เช่น “อรพิม” ในเรื่องใต้ร่มไม้เลื้อย “วัน” ในเรื่องในวารวัน เป็นต้น ส่วนตัวละครชายมักช่วยเหลือผู้หญิง ให้เกียรติอย่างเสมอภาค และเปิดโอกาสให้ผู้หญิงมีบทบาทในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน เช่น “มันตา” ในเรื่องลับแลลายเมฆ “บุรี” ในเรื่องทรายสีเพลิง เป็นต้น การสร้างตัวละครในลักษณะนี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันดีของคนในสังคม ซึ่งเป็นวิธีการที่ทำให้ปัญหาในสังคมคลี่คลายลงได้ ลักษณะของตัวละครที่ปิยะพรตั้งใจขึ้น โดยเฉพาะเมื่อนำเสนอโมทัศน์ข้างต้นคือ ผู้หญิงและผู้ชายสามารถเลือกวิถีทางในการดำเนินชีวิต เพื่อสนับสนุนส่งเสริมกันและกันจะได้อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข

จะเห็นได้ว่าปิยะพรนำเสนอโมทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิง ผ่านการสร้างตัวละคร โดยปิยะพรวิธีการกำหนดบุคลิกลักษณะ ลักษณะนิสัย ความคิด และบทบาทของตัวละคร รวมทั้งได้แทรกพรรณนาเกี่ยวกับผู้หญิงของตนลงในเรื่องเสมือนหนึ่งเป็นความคิดของตัวละคร

อย่างแนบเนียน ทรรศนะเกี่ยวกับผู้หญิงของปิยะพรนี้มักจะปรากฏซ้ำ ๆ หลายครั้งในเรื่องเดียวกัน และบ่อยครั้งจะปรากฏทรรศนะดังกล่าวซ้ำในนวนิยายหลายเรื่อง ผู้วิจัยได้ประมวลทรรศนะที่พบในนวนิยายทั้งหมด แล้วจัดหมวดหมู่และสรุปได้เป็นมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงของปิยะพร ดังที่ผู้วิจัยจะได้ประมวลมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงของปิยะพรแล้วสรุปไว้ดังนี้

มโนทัศน์ชุดแรกที่ปิยะพรนำเสนอผ่านการสร้างตัวละครนวนิยายคือ การเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับผู้หญิง ปิยะพรเห็นว่าผู้ชายควรยุติการทำร้ายร่างกายและจิตใจของผู้หญิง อีกทั้งควรจะให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเรื่องการข่มขืนกระทำชำเราของผู้หญิง ซึ่งเป็นปัญหาที่ควรแก้ไขให้หมดสิ้นไป นอกจากนี้สังคมก็ควรปฏิบัติต่อผู้หญิงอย่างเท่าเทียมกันกับผู้ชายทั้งในด้านการศึกษา อาชีพการงานและครอบครัว รวมถึงการปรับเปลี่ยนค่านิยมเกี่ยวกับผู้หญิง เช่น การวางตัว การกำหนดคุณค่าของผู้หญิงไว้ที่พรหมจรรย์ เป็นต้น เพื่อให้ผู้หญิงได้มีบทบาททั้งด้านครอบครัวและในสังคมได้เท่าเทียมกันกับผู้ชาย

มโนทัศน์อีกชุดหนึ่งที่ปิยะพรเน้นย้ำหลายครั้งคือ ปัญหาเกี่ยวกับผู้หญิงสามารถแก้ไขได้โดยเสนอแนะวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมเข้ากับบริบทของปัญหา เพื่อให้ผู้หญิงมีสภาพชีวิตที่ดีขึ้นและเกิดผลดีต่อทุกชีวิต ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความรุนแรงและการล่วงละเมิดทางเพศ ทั้งนี้ปัญหาทั้งหลายที่กล่าวถึงมักมีผลรุนแรงต่อชีวิตคนและต่อสังคมเป็นอันมาก จึงควรได้รับความใส่ใจจากสังคมและควรได้รับการแก้ไขโดยได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย

อนึ่ง สังคมไม่ควรมีการขีดแบ่งความเป็นเพศหญิงหรือเพศชายมากเกินไป แต่ในขณะเดียวกันไม่ว่าจะเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงก็ควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ดีบางประการ ซึ่งในบางครั้งปิยะพรแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงก็มีพฤติกรรมที่ไม่ดี ได้แก่ การทำผิดศีลธรรม การไม่รับผิดชอบหน้าที่ และการดูถูกผู้อื่น ซึ่งบางครั้งก็อาจจะเป็นต้นเหตุในการสนับสนุนให้ผู้ชายเอาไรต์เอาเปรียบผู้หญิงด้วยกัน แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงควรปรับปรุงพฤติกรรมเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นการสนับสนุนมโนทัศน์ของปิยะพรที่ว่าคนแต่ละคนไม่ว่าจะเป็นเพศใดควรมีอิสระในการเลือกวิถีชีวิตในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม トラบเท่าที่สิ่งที่ทำนั้นเอื้อเพื่อเกื้อกูล สนับสนุนกันและกัน สังคมเช่นนี้ก็จะอยู่ร่วมกันสงบและมีความสุข

มโนทัศน์ชุดสุดท้ายคือผู้หญิงเป็นทรัพยากรที่ดีมีคุณค่าของสังคม เป็นผู้สร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม สมควรได้รับการยกย่องเชิดชู กล่าวคือผู้หญิงมักมีความดีงามอยู่ในตัว เนื่องจากเป็นผู้ยึดมั่นในศีลธรรม รู้จักเสียสละ รับผิดชอบหน้าที่และอ่อนน้อมต่อมรดกให้เกียรติผู้อื่น อีกทั้งผู้หญิงที่ดีที่ย่อมเป็นที่พึ่งของสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับคนในสังคม และผู้หญิงยังเป็นผู้สร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามจรโลงสังคมให้ดียิ่งขึ้น ด้วยการสร้างสมาชิกที่ดีทั้งผู้หญิงและผู้ชายให้กับสังคมอีกด้วย นอกจากนี้ผู้หญิงยังยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้ชาย ไม่เป็นภาระให้กับผู้อื่นและสามารถแสดงศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ ด้วยคุณลักษณะดังกล่าวนี้ทำให้

ผู้หญิงที่ดีเป็นที่พึงของสังคมและจรรโลงสังคมให้ดียิ่งขึ้น แสดงให้เห็นถึงคุณความดีของผู้หญิงที่สมควรได้รับการยกย่องให้เป็นคุณค่าของสังคม

จากข้างต้นเห็นว่าปิยะพรมีพรศนะต่อผู้หญิงโดยภาพรวมคือผู้หญิงเป็นเพศที่มีความดีงามเป็นที่ประจักษ์แก่สังคม แต่อย่างไรก็ตามผู้หญิงก็มีลักษณะที่ไม่ดีที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ซึ่งในบางครั้งก็เป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้หญิงถูกกดขี่มีสภาพที่ด้อยกว่าผู้ชาย ปิยะพรเห็นว่าแม้ผู้หญิงจะมีความดีงามและมีความสามารถมากแต่ก็ยังมีความเป็นรองผู้ชายทั้งในเรื่องสถานภาพในครอบครัว และสถานภาพในสังคม ดังนั้นจึงควรจะมีการปรับเปลี่ยนค่านิยมในสังคมบางประการ และปลูกฝังให้ผู้ชายปฏิบัติต่อผู้หญิงในฐานะมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน จึงจะทำให้แก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงให้หมดไปได้ในที่สุด

ปิยะพรใช้นวนิยายเป็นช่องทางในการนำเสนอโน้ตศน์เกี่ยวกับผู้หญิง ผ่านการสร้างตัวละครที่มีบทบาทหลากหลายในเรื่องดังที่ได้นำเสนอข้างต้น เพื่อตีแผ่ให้สังคมได้เห็นความสำคัญของปัญหาความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ เป็นการเน้นย้ำให้เห็นว่าผู้หญิงควรจะได้รับ การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในทุกด้าน และผู้หญิงที่ประกอบคุณความดีก็ควรได้รับการยอมรับยกย่อง อีกทั้งยังต้องการกระตุ้นให้ทุกคนในสังคม เห็นว่า ถึงเวลาแล้วที่จะต้องแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาคความไม่เป็นธรรมทางเพศ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการนำเสนอความคิดของผู้แต่งที่มีต่อปัญหาที่เกี่ยวกับผู้หญิงโดยเฉพาะ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่เสนอแนะประเด็นที่สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้อีกหลายแง่มุมดังนี้

๑. ศึกษาการใช้ภาษาของปิยะพร ศักดิ์เกษม ในเรื่องการใช้สำนวนภาษาและความเปรียบที่รับอิทธิพลมาจากนวนิยายจีน
๒. ศึกษากลวิธีการสร้างนวนิยายให้มีความเชื่อมโยงกันจากนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษมและงานเขียนของนักเขียนคนอื่นที่มีการสร้างนวนิยายให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงกันเป็นชุด
๓. ศึกษานวนิยายของนักเขียนคนอื่นที่ใช้นวนิยายเพื่อแสดงแนวคิดที่มีต่อปัญหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในสังคม